

SUOMI | PIENI SANAKIRJA
DAVVISÁMEGIELLA | SÁTNEGIRJJÁŠ
ANARÂŠKIELÄ | SÄNIKIRJÁŠ
NUÖRTTSÄÄ'MKIÖLL | SÄÄ'NNĶEÂRJAŽ

Tällä pienellä sanakirjaisella haluamme kutsua mukavalla tavalla mukaan keskustelemaan saameksi ensitapaamisella, arkipäivässä ja juhlissa. Tässä ei ole raskasta kielioppia, vain muutamia hyödyllisiä sanontoja. Sitten ei muuta kuin puhumaan! Sanakirjanen on laadittu “Sámás muinna” -kampanjan yhteydessä.

Dáinna sátnegirjjážiin bovdet somás vuogi mielde ságastit sámegeiela vuosttaš deaivvadeamis, árgabeaivvis ja doaluin. Das ii leat lossa grammatihkka, dušše muhtun ávkkálaš dajaldagat. De ii leat eará go hupmagoahtit. Sátnegirjjáš lea ráhkaduvvon “Sámás muinna” -kampánja oktavuođas.

Táin uccâ sánikirjain mij halijdep povdiđ suotâs vuovvijn mieldi savâstállâđ sâmi kielân vuosmuš teivâmist, argâpeeivi já juuhlijn. Tâst ij lah luis kielâoppâ, peic motomeh ávháliih eđâlduvah. Te talle ij eres ko sârnuškyettiđ! Sánikirjááš lii rahtum “Sáámást munjin” -kampanja ohtâvuođâst.

Táin sää'nnkeerjain haa'leep hää'ske'ld káččad tuu mie'ldd säämas mainsted vuõsskaaunõõttmest, arggpeei'vest da juuhlin. Tá'st ij leákku lo'sses kiõllmätt, tá'lk mátam sárnamnáá'l. De ij ko mainsted! Sää'nnkeerjaž lij rajjum “Sámás muinna” -kampaanj õhttvuođâst.

| **SUOMI**

| **DAVVISÁMEGIELLA**

| **ANARÂŠKIELÂ**

| **NUÕRTTSÄÄ'MĶIÕLL**

4

Ensiaskleet
Vuostaš lävki
Vuossâmuš lävki
Vuõssmõs lääu'k

14

Kavereiden kanssa
Ovttas ustibiigui
Oovtâst ustevijguin
Õoutsââ'jest taaurõõžžin

8

Ensitapaaminen
Vuostaš deaivvadeapmi
Vuossâmuš teivâdem
Vuõssmõs kaaunõõttmõš

17

Luonnossa
Luonddus
Luándust
Luáđâst

9

Koulussa
Skuvllas
Škoovlâst
Škooulâst

20

Bileissä
Feasttas
Juuhlijn
Fee'stest

12

Kotona äidin luona
Ruovttus eatni luhte
Pääihist eeni lunne
Dââma jie'nn lu'nn

23

Kosiskelemassa
Irggâstallan/moarssâstallan
Irgâstállâm
Vuõddmâstõõllmen

LUVUT	LOGUT	LOVOH	LÄÄGG
Yksi	Okta	Ohtâ	Öhtt
Kaksi	Guokte	Kyehti	Kue'htt
Kolme	Golbma	Kulmâ	Koumm
Neljä	Njeallje	Nelji	Nellj
Viisi	Vihitta	Vittâ	Vitt
Kuusi	Guhtta	Kuttâ	Kutt
Seitsemän	Čieža	Čiččâm	Čiččâm
Kahdeksan	Gávcci	Käävci	Kääu'c
Yhdeksän	Ovcci	Oovce	Ääu'c
Kymmenen	Logi	Love	Lääi
Yksitoista	Oktanuppelohkái	Ohtnubáloh	Ötmlo
Kaksitoista	Guoktenuppelohkái	Kyehtnubáloh	Kuâtmlo
Kolmetoista	Golbmanuppelohkái	Kulmânubáloh	Konmlo
Neljätoista	Njealljenuppelohkái	Neljinubáloh	Nelljmlö
Viisitoista	Vihhtanuppelohkái	Vittnubáloh	Vitmlo
Kuusitoista	Guhttanuppelohkái	Kuttnubáloh	Kutmlo
Seitsemäntoista	Čiežanuppelohkái	Čiččâmnubáloh	Činmlo
Kahdeksantoista	Gávccinuppelohkái	Käävcinubáloh	Käcmlö
Yhdeksäntoista	Ovccinuppelohkái	Oovcenubáloh	Äcmlö
Kaksikymmentä	Guoktelogi	Kyehtlov	Kuâhttlo

VÄRIT	IVNNIT	IVNEH	EEU'N
Valkoinen	Vielgat	Vielgâd	Viölggâd
Musta	Čáhppat	Čappâd	Čappâd
Harmaa	Ránis	Räänis	Rää'nes
Ruskea	Ruškat	Ruškâd	Ruškkâd
Punainen	Ruoksat	Ruopsâd	Ruöpssâd
Sininen	Alit	Čuovjâd	Ää'leĸ
Vihreä	Ruoná	Ruánáá	Ruânñ
Keltainen	Fiskat	Fiskâd	Viskkâd
Oranssi	Oránša	Ooraans	Ma'linovi ruöpssâd
Vaaleanpunainen	Guvgesruoksat	Kuovgisruopsâd	Kai'ġgesruöpssâd

VUODENAJAT	JAGIÁIGGIT	IVEÄÄIGIH	EE'JJÄÄI'J
Kevät	Giđđa	Kiđđâ	Ķiđđ
Kevätkesä	Giđđageassi	Kiđđâkeesi	ĶiđđĶie'ss
Kesä	Geassi	Keesi	Ķie'ss
Syyskesä	Čakčageassi	Čohčâkeesi	ČohčĶie'ss
Syksy	Čakča	Čohčâ	ČohčĶ
Syystalvi	Čakčadálvi	Čohčâtálvi	ČohčĶtä'lvv
Talvi	Dálvi	Tálvi	Tä'lvv
Kevättalvi	Giđđadálvi	Kiđđâtálvi	Ķiđđtä'lvv

PÄIVÄT	BEAIVVIT	PEEIVIH	PEEI'V
Maanantai	Vuossárga/Mánnodat	Vuossargâ	Vuössargg
Tiistai	Maŋgebárga/Disdat	Majebargâ	Mââibargg
Keskiviikko	Gaskavahkku	Koskokko	Seärad
Torstai	Duorastat	Tuorâstâh	Nelljdpei'vv
Perjantai	Bearjadat	Vástuppeivi	Piâtnâc
Lauantai	Lávvardat	Lávurdâh	Sue'vet
Sunnuntai	Sotnabeaivi	Pasepeivi	Pâ'sspei'vv
Aamu	Iđit	Iiđeed	Tue'lääž
Päivä	Beaivi	Peivi	Pei'vv
Ilta	Eahket	Eehid	Jeä'kkääž
Yö	Idja	Ijjâ	Inn

VAIKKA MILLAISTA	VEAHÁŠ MIIGE	JIEŠKOTE- UVLÁGÁNEH	SIÖMMNA HÄT MÁKAM
Iso	Stuoris	Styeres	Jönn
Pieni	Unni	Ucce	U'cc
Kylmä	Galmmas	Koolmâs	Kõõumâs
Lämmin	Liekkas	Liegâs	Paakkâs
Uusi	Ođas	Uuđâs	Ođđ
Vanha	Boaris	Puáris	Vuämm
Lyhyt	Oanehaš	Uánihâš	Vuä'niĳ
Pitkä	Guhkki	Kukke	Ku'kk
Pehmeä	Dimis	Times	Tee'mes
Kova	Garas	Koorâs	Kõrr

VAIKKA MILLAISTA	VEAHÁŠ MIIGE	JIEŠKOTE- UVLÁGÁNEH	SIÖMMNA HÁ'T MÁKAM
Tyhjä	Guorus	Kuárus	Kuâras
Täysi	Dievva	Tievâ	Tiu'dd
Oikein	Riekta	Olmânáál	Vuõ'i'ğğest
Väärin	Boastut	Puástud	Puásttad
Alin	Vuolemus	Vyelemus	Vue'lmös
Ylin	Bajimus	Pajemus	Pââmös
Ohut	Seaggi	Seggi	Seä'ğğ
Paksu	Gassat	Kossuv	Kössäd
Vähän	Unnán	Uccáá	Occanj
Paljon	Ollu	Ennvv	Jiânnai
Ensimmäinen	Ovddemus	Vuossámuš	Vuössmös
Viimeinen	Manjimuš	Majemuš	Mââmös
Oikea	Olgeš	Uálgis	Vuä'ls
Vasen	Gurut	Čizet	Či'žs
Päällä	Badjin	Pajjeen	Â'Inn
Alla	Vuollin	Vyellin	Vue'Inn
Hidas	Njoahci	Njuáci	Njuöckk
Nopea	Jođán	Jotteel	Já'ttel
Valoisa	Čuovgat	Čuovvâd	Čuövvâd
Pimeä	Seavdnjat	Sevñâd	Seu'ñjed
Kuiva	Goikkis	Koškes	Kâä'sškes
Märkä	Njuoskkas	Njuoskâs	Njuöckâs
Likainen	Duolvvas	Tuolvâs	Sähssai
Puhdas	Ráinnas	Putes	Puu'ttes

Ensitapaaminen

Vuosttaš deaivvadeapmi

Vuossämuš teivádem

Vuössmös kaaunööttmöš

Hyvää päivää

Buorre beaivi

Pyeri peivi

Tiörv

Kiitos, samoin sinulle!

Giitu, seammá dutnje!

Takkâ, siämmáá tunjin!

Spä'sseb, seamma
tu'nne!

Kiitos

Giitu

Takkâ

Spä'sseb

Mikä sinun nimesi on?

Mii du namma lea?

Mii tuu nommâ lii?

Mii tuu nõmm lij?

Minun nimeni on

Mu namma lea

Muu nommâ lii

Muu nõmm lij

Mistä olet kotoisin?

Gos don leat eret?

Kost tun lah meddâl?

Koon åáraž ton leäk?

Olen kotoisin...

Mun lean ... eret

Mun lam ...st meddâl

Mon leäm ... åáraž

Kuinka vanha olet?

Man boaris don leat?

Mon puáris tun lah?

Möön puáres ton leäk?

Minä olen ... vuotta vanha

Mun lean ... jagi boaris

Mun lam ... ive (alle 7) /
ihheed (7 tai yli) puáris.

Mon leäm ... ee'kķed.

Mitä teet?

Maid don barggat?

Maid tun poorgah?

Mâid tue'jjääk?

Miten menee?

Mo manná?

Maht mana?

Mä'htt mâánn?

Minulla menee hyvin

Muinna manná bures

Must mana pyreest

Mu'st mâánn puárast

Kuka hän on?

Gii son lea?

Kii sun lii?

Ķii son lij?

Mikä sinun
puhelinumerosi on?

Mii lea du
telefonnummar?

Mii lii tuu
puhelinummeer?

Mii lij tuu te'lfon-nâámar

Nähdään! (me kaksi)

Oaidnaletne

Oinâleen

Vuei'nnlööttáp

Kuulemiin! (me kaksi)

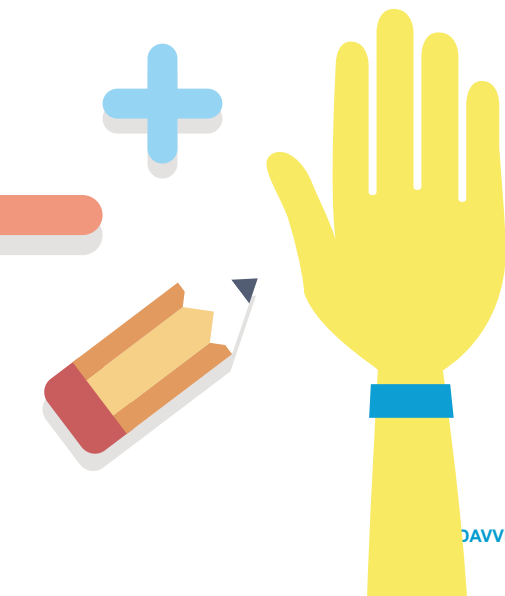
Gulahalle

Kulâmáid

Kuulláp

Tietokone	Dih̄tor	Tiättur	Teättmašina
Opettaja	Oahpahead̄d̄ji	Máttááttejje	U'čte'l
Luento	Logaldallan	Luvâdâllâm	Looggâlm
Oppitunti	Skuvladiibmu	Oppâtijme	Mátt'tööttâmčias̄s
Välitunti	Olgoboddu/diibmogaska	Koskâtijme	Čiâsskôht
Kirja	Girji	Kirje	Ķe'rjj
Penaali	Penála	Peenaal	Penaal
Kynä	Peanna	Pennâ	Pällkarndaš
Lyijykynä	Bliánta	Lajopennâ	Karndaš
Oppilas	Oahppi	Uáppee	Mátt'töötti
Liikunta	Lášmmohallan	Valastâllâm	Sport
Kirjoittaa	Čállit	Čäällid̄	Ķee'rjted
Lukea	Lohkat	Luhâđ	Lookkâđ

Voitko auttaa minua?
Sáhtát go veahkehit mu?
Puávtáh-uv išediđ muu?
Vuáitak-a vie'kkted muu?

En ymmärrä

Mun in ipmir/Mun in ádde

Mun jiem ibbeerd/addii

Jiõm fi'tte

En osaa

Mun in máhte

Mun jiem máäti

Jiõm silttād

Voitko toistaa?

Sáhtát go dan geardduhit?

Puávtáh-uv kiárdudiđ taam?

Vuáitak-a sárnnađ o'đđest?

Mitä sanoit?

Maid lohket dál?

Maid tääl ettih?

Mâid sarnnuk?

Mitä meillä on ensi tunnilla?

Mii mis lea boahhte diimmus?

Mii mist lii čuávuváá tiijmest?

Mâid mee'st lij puõ'tti čiássâst?

Oletko tehnyt matematiikan läksyt?

Leat go bargan rehketbihtáid?

Lah-uv porgâm matematikliävsuid?

Leäk-a raajjâm matematiikklee'ksid?

Käydäänkö tänään jossain?

Galgat go mátkái odne?

Vyelgip-uv onne kuusnii?

Jie'llep-a tä'bbe ko'st-ne?

Käydäänkö kaupassa? (me kaksi)

Galge go gávppis fitnat?

Elleen-uv käävpist?

Jie'llep-a muäna kaaupâst?

Milloin on hyppytunti?

Goas lea friddjadiibmu?

Kuás lii rijiätijme?

Kuäss mee'st lij frijjiä'gõg?

Mitä tehdään koulun jälkeen?

Maid galge mañjil skuvlla bargat?

Maid pargeen škoovlá mañ?

Mâid tue'jjeep škooul mañña?

Tehdäänkö läksyt yhdessä?

Galge go ovttas bargat bihttáid?

Pargeen-uv liävsuid oovtâst?

Tue'jjeep-a lee'ksid õõutsää'jest?

Minä kirjoitin sinulle

Mun čálán dutnje

Mun čálám tunjin

Mon kee'rjtam tu'nne

Laitan sinulle viestin

Mun sádden dutnje dieđu

Mun piejâm tunjin viestâ

Vuõlttäm tu'nne saagg

Anteeksi kun tulen myöhässä
Ándagassii go boadán maŋjit
Addágâs ko puáđám maŋjeed
Pro'sttje ko leám máŋŋnam

Käyn lukiota/ammattikoulua
Váccán logahaga/ámmáskuvlla
Mun váázám luváttuv / áámmátškoovlá
Mon vääžzam lookkjiškooul /
ámmatškooul

Opiskelen korkeakoulussa
Studeren allaskuvllas
Mun váázám olláškoovlá
Mon mátt'tööđam öllškooulást

Opiskelen yliopistossa
Studeren universitehtas
Mun váázám olláopáttuv
Mon mátt'tööđam universitee'ttest

Kiitos tämänpäiväisestä!
Giitu otnážis!
Takkâ onnáážist
Spä'sseeb tán peei'vest!

Nähdään huomenna!
Oaidnalit ihttin
Oinálep itten
Vuöinnlööttáp jáđđa

Mitä tänään on ruokana?

Mii odne lea málisin

Mii onne lii purrâmuššân?

Mii tä'bbe lij porrmõššân?

Minulla on nälkä

Mus lea borranmiella

Must lii nelgi

Mon porstõövam

Oletko pessyt minun treenihousuni?

Leat go bassan mu härjehallanbuvssaid?

Lah-uv poossâm muu härjuttállâmpuuvssâid?

Leäk-a põõssâm muu harjtõõllâmpuusid?

Missä auton avaimet ovat?

Gos biilačõavdagat leat?

Kost láá autočõvduuh?

Ko'st aaut lokkčõou'd lie?

Oletko nähnyt puhelintani?

Leat go mu telefõvna oaidnán?

Lah-uv uáinám muu puhelin?

Leäk-a vuáinnam muu te'lfoon

Eikö täällä ole limsaa?

Ii go dáppe leat bruvsa?

Ij-uv tääbbin lah limsa?

Ij-go tääi'ben leäkku limonaad?

Voitko viedä minut?

Sáhtát go vuojihit mu?

Puávtáh-uv tuáivuđ muu?

Vuáitak-a vovejad muu?

Minä haluan mukaan

Mun áiggun fárrui

Mun halijdâm fáárun

Haa'lääm pue'tted mie'ldd

Minä teen läksyjä

Mun barggan bihtáid

Mun poogâm liävsuid

Tue'jjääm lee'ksid

En ehdi

In astta

Mun jiem oostá

Jiõm õõst

Onko sinulla rahaa?

Lea go dus ruhta?

Lii-uv tust ruttá?

Lij-a tu'st teä'õg?

Olen menossa kyläilemään

Lean guossái

Mun moonâm kuásán

Ääigam jie'lled

En voi tulla nyt

In sáhte dál boahit

Jiem pyevti tääl puáttid

Jiõm vuei't pue'tted áá'n

Pitääkö nyt pestä huone?

Ferten go bassat lanja?

Koolgâm-uv poossâđ viste?

Fe'rttjam-a čiistâđ lõõnj?

Menen harjoittelemaan.

Manan hárhjehallat.

Mun moonâm hárhjuttálláđ.

Mõõnam harjtõõlláđ

Kotona äidin luona on parasta

Ruovttus eatni luhtte lea buoremus

Pääihist eeni lunne lii pyeremus

Dááma jie'nn lu'nn lij pukin pue'rmõs

Haetko minut?

Viččat go mu?

Viežah-uv muu?

Puáđak-a vižžád muu?

Olen niin väsynyt

Lean nu váibbas

Mun lam nuuvt vaibâm

Leäm nu'tt levvjam

Pikkuveli kiusaa minua

Unnavieljaš givssida mu

Uccâviiljâš kiivseed muu

U'cc viilljaž k̄eeu'sad muu

Älä hännää

Ale vuorjja

Ele vuorjâ

Jeä'l heättad

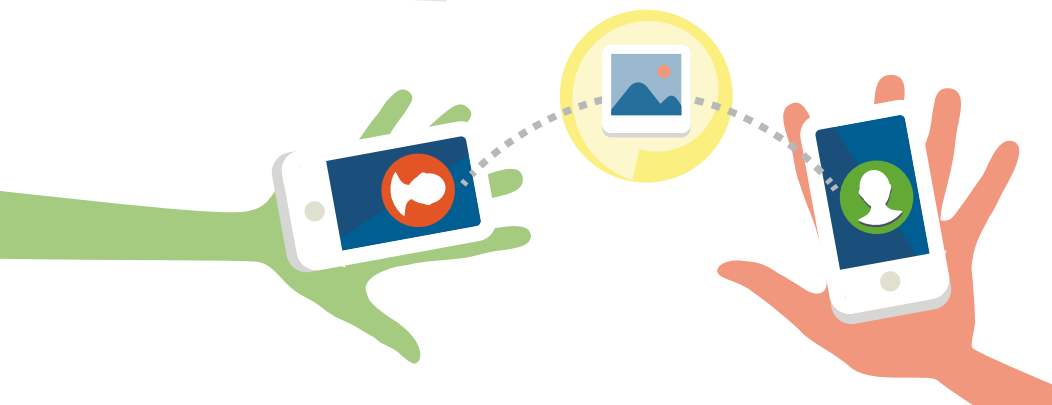
En aio yötä valvoa

In mun áiggo ija stálet

Mun jem ááigu kocceed ubâ iijâ

Jiõm ääig åålgas ekka

Poika	Gánda/bárdni	Kandâ	Pä'rnn
Tyttö	Nieida	Nieidâ	Nijdd
Veli	Viellja	Viljâ	Villj
Sisko	Oabbá	Uábbi	Vuä'bb
Pikkuveli	Unna vieljaš	Uccâ viiljâš	U'ccviilljaž
Pikkusisko	Unna oappáš	Uccâ uábáš	U'ccvuäbbaž
Isosisko	Stuoraoabbá	Stuorrâuábbi	Jõnnvuä'bb
Isoveli	Stuoraviellja	Stuorrâviljâ	Jõnnvillj
Äiti	Eadni	Enni	Jeä'nn
Isä	Áhčči	Eeči	E'čč
Isaisä	Áddjá	Äijih	Ä'jj
Isoäiti	Áhkku	Ákku	Äkk

Juna	Toga	Juná	Poojās
Rautatieasema	Togastašuvdna	Junásajattáh	Poojās árstempäi'kk
Rautatie	Ruovdemáđii	Ryevdirađe	Ru'vddčuággas
Junankuljettaja	Togavuoddji	Junávyeijee	Poojāsvuâjjai
Lippuautomaatti	Bileahhtamašiidna	Lippuautomaat	Lipp automatt
Lentokone	Girdi	Kirdee	Jarplaan
Lentokenttä	Girdišillju	Kirdemšiljo	Ķe'rdemķe'dd
Kiitorata	Girdingeidnu	Kirdeerađe	Hooddķeäinn
Lentokapteeni	Girdivuoddji	Kirdemkapteen	Ķe'rdemkaptee'n
Lentoemäntä	Girdibálvá	Kirdemeemeed	Ķi'rdrijeä'med
Stuerti	Girdibálvá	Kirdemiššeed	Stue'rtt
Auto	Biila	Auto	Autt
Huoltoasema	Bensinstašuvdna	Bensinsajattáh	Bensiinpäi'kk
Bensiinpumppu	Bensinpumpa	Bensinpumppâ	Bensiinpumpp
Tavaratila	Gálvolatnja	Täävirsaje	Tä'vverču'kk
Autopesu	Biilabassan	Autopoossám	Auttpöössmōš
Avain	Čoavdda	Čoovdá	Čooud
Etuvalot	Ovdačuovggat	Ovdâčuovah	Ouddčuōv
Vene	Fanas	Käärbis	Vōñās
Hinausauto	Veahkkebiila	Viešidemauto	Peälštemautt

Mitä nyt keksitään?

Maid mii dál fuobmát?

Maid mij tääl utkâp?

Mâid mij ää'n ho'hssjep?

Lähdetään pelaamaan jalkapalloa

Vulgot spáppa čiekčat

Vuolgup čiehčâđ páálu

Vue'lğğep kâripäll siõrrâd

Vauhtia, vauhtia

Doama, doama

Toomâ, toomâ

Ķiirât, Ķiirât

Me voitettiin!

Mii vuittiimet!

Mij vuoitijm!

Mij vuõitim!

Me ollaan parhaita!

Mii leat buoremusat

Mij lep pyeremusah

Mij leä'p pue'rmõõzz

No, ainakin voitetaan juhlat

Jaja, gal mii feastta goit vuoitit

Naa, juhle mij kuittâg vyeittip

Na,na, kâ'l mij juuhl'jep kuuitâg vuäittmõõžž

Joikata me kyllä osataan.

Juoigat mii gal máhttit.

Kale mij mätip juoigâđ.

Leu'ddjed mij kâ'l siltteep

Paljonko tämä maksaa?

Man ollu dat máksá?

Mon ennuv taat máksá?

Jiännai-a tät mähss?

Mitä olet ostanut?

Maid leat oastán?

Maid tun lah uástám?

Mâid leäk vuästtam?

Mistä sen ostit?

Gos dan ostet?

Kost tom ostih?

Ko'st tõn vue'sttiĳ?

Onpa sinulla hieno laukku

Man fiinna veasku dus lea

Mon fiijnâ lavkkâ tust lii

Nu't mooččâs ĳiõttlaukk tu'st lij

Lähdetäänkö kylille kuljeksimaan?

Vuolgitgo márkanii golgat?

Vyelgip-uv markkânân jurâdiđ?

Vue'lğğep-a siidid joođčed?

Lähdetäänkö kyläilemään?

Vuolgit go guossái?

Vyelgip-uv kuásán?

Vue'lğğep-a kue'ssjed?

Lähdetäänkö kaupunkiin? (me kaksi)

Vulge go gávpogii?

Vyelgeen-uv kaavpugân?

Vue'lğğep-a muäna gâarda?

Lähdetäänkö kylälle? (me kaksi)

Vulge go márkani?

Vyelgeen-uv markkânân?

Vue'lgǵep-a muána si'jdde?

Lähdetään ajelulle (me kaksi)

Vuolgu vuojašit

Vuálgoon vuojaččič

Vue'lgǵep vuđjčed

Rauhassa nyt!

Váldde gulul!

Kuuloolid tääl!

Vaarâätt!

Ei hitto sinua!

Sager dan du!

Tun kale lah koorás!

Beâddaa ko leäk kórr!

Ei haittaa yhtään valvoa koko yö

li idjagozánii leat mihkkege ijaid stálet

Ijjástááluŋ ij toovâ maiden kocceed ubâ iijâ

l'lla hâ'mm ni mii kâá'cced innpââ'j

Kenen luona olit viime yön?

Gean luhtte bat don ledjet mannan ija?

Kiän lunne tun lijjih moonnâm iijâ?

Ķeän lu'nn le'jjik mōōnni iinn?

Hahaha, poskia punoittaa

Hahaha, ruvssodit muodut vel

Hahaha, muáduh val ruápsájah

Hahaha, ruápsad ju'n

Aurinko	Beaivváš	Piäiváš	Pei'vv
Kuu	Mánnu	Máánu	Mään
Tähdet	Násttit	Tääsnih	Tää'sn
Lumi	Muohta	Muotâ	Muõtt
Sade	Arvi	Arve	Â'br
Tuuli	Biegga	Pieggâ	Piõgg
Ukkonen	Bajándálki	Äijihšonjâ	Tie'rmes
Sateenkaari	Arvedávgi	Arvetávgi, äijihávgi	Teármmazjohss
Pilvet	Balvvat	Poolvah	Põõlv
Vaara	Várri	Vääri	Vää'rr
Järvi	Jávri	Jävri	Jäu'rr
Joki	Johka	Juuhâ	Jokk
Pieni joki	Jogaš	Juuváš	Jooggaž
Suo	Jeaggi	Jeggi	Jeä'gğ
Puu	Muorra	Muorâ	Muõrr
Metsä	Vuovdi	Vyevdi	Meä'cc
Tieva, kunnas	Dievvá	Tiävä	Kue'33
Jää	Jiekŋa	Jieŋâ	Jiõŋŋ
Rotko	Ávži	Ävži	Ku'rčč
Meri	Mearra	Meerâ	Miârr
Vuono	Vuotna	Vuonâ	Vuõnn
Kaisa, lumihuippuinen vuori	Gáisi	Väričokke	Čä'kk
Tuli	Dolla	Tullâ	Toll
Onkivapa	Oaggunstávrá	Uággumstágg	Vuággam-muõrr
Kirves	Ákšu	Ákšu	Ähšš
Veitsi	Niibi	Nijbe	Nei'bb
Saha	Sahá	Sááhá	Saakkânj
Moottorikelkka	Skohter	Moottorkiälkká	Motorkeálkk
Mönkijä	Njealljejuvllat	Pehhee	Motorpie'kki

Olla porojen luona
Ealu luhtte leat
Leđe iálu lunne
Puõccui lu'nn lee'd

Oletko lähdössä metsästämään?
Leat go vuolgimin bivdui?
Lah-uv vyelgimin piivdon?
Leäk-a vue'lǫǧmen šee'lled?

Mikä sinun koirasi nimi on?
Mii du beatnaga namma lea?
Mii tuu pennuu nommâ lii?
Mii tuu pie'hne nõmm lij?

Kato, kettu!
Gea, rieban!
Kei, riemnjis!
Ķiõčč ri'mjj

Mitä kettu sanoo?
Maid dadjá rieban?
Maid riemnjis iätá?
Mâid ri'mjj sárnn?

Lähdetäänkö kelkkareissulle?
Vuolgit go scootermátkái?
Vyelgip-uv kiälkkáreeisun?
Vue'lǫǧep-a motorkeáلكain vuejjad?

Mahtava kelkka sinulla!
Čaffadis skohter dus
Fiijnâ kiälkká tust
Kõrr motorkeáلكk tu'st lij

Onko tuo sinun krossipyöräsi?
Lea go diet du crossa?
Lii-uv tiet tuu krossápyerá?
Lij a tõt tuu cross?

Lähdetäänkö mönkijällä? (me kaksi)
Galge go njealjejuvllagiin vuolgit?
Vyelgeen-uv pehhein?
Vue'lǫǧep-a motorpie'kkjin vuejjad?

Äiti pakottaa minut käyttämään kypärää
Eadni bágge mu geavahit oaivesuoji
Enni páággut muu kevttiđ syejikappeer
Jeá'nn pääkkad muu áá'nned kõrrkeá'pper

Oletko nähnyt minun jokiveneeni?
Leat go oaidnán mu johkafatnasa?
Lah-uv uáinám muu juhákárbá?
Leäk-a vuáinnam muu jokkvõnnáz

Se lohi oli todella iso
Diet luossa lei duođaid stuoris
Tiet luosâ lâi tuođái styeres
Tõt luõss leäi tuođi jõnn

Lähdetään koittamaan nappaako lohi
Vuolgu iskat dohppe go luossa
Vuálgoon iskâđ tuáppee-uv luosâ
Vue'lgǵep ķiõččâd poppâ'tt-a luõss

Kairaa avanto
Bovre dal rutni
Puuvâ tääl rune
Poogg riei'j jiõ'ŋe

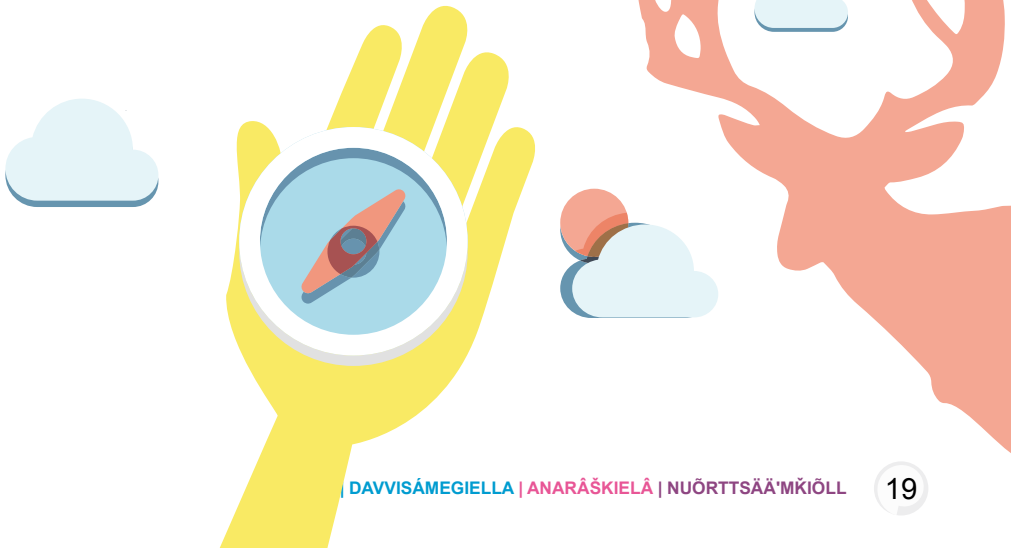
Syökö kala?
Dohppe go guolli?
Tuáppee-uv kyeli?
Poppâ'tt-go kue'll?

Minä sytytän tulen
Mun cahkkehan dola
Mun cokkiittâm tuulâ
Mon cõõkktam tool

Muista tehdä arina
Muitte fal árrana ráhkadit
Mušte peri ráhtiđ aarrân
Muu'št raajjâd kää'm

Mikä tuon vaaran nimi on?
Mii dien vári namma lea?
Mii tien vääri nommâ lii?
Mii tõn vää'r nõmm lij?

Älä vain putoa jokeen!
Ále fal gahča johkii!
Ele váá koočâ juuhân!
Jeä'l rõõvn jo'kke

Tule mukaan	Njuike fárrui	Vyelgi fáárun	Puä'd mie'ldd
Kippis	Máistte/Jugis	Skool	Juu'lest tiörvân
Siistiä	Čaffat	Fijjnes	Körr
Syntymäpäivä	Riegádanbeaivi	Šoddâmpeivi	Šoddâmpei'vv
Odota minua!	Vuordde mu!	Vyerdi muu!	Vue'rd muu!
Tästä tulee kivaa!	Dát šaddá somá!	Tast šadda suotás!	Tä'st šádd šiögg!
Minä maksan	Mun mávssán	Mun máávsám	Mon mäáusam

Lähdetäänkö ulos?

Vuolgit go olggos?

Vyelgip-uv olgos?

Vue'lggëp-a ååugas?

Lähdetäänkö tanssimaan? (me kaksi)

Vulgu dånsut?

Vuålgoon tånssåd

Vue'lggëp-a pleåssjed?

Lånhe minun kanssa tanssimaan

Boådë dånsut muinna

Puådï tånssåd muin

Puåd'đ pleåssjed muin

Vahditko minun laukkua?

Geahčat go mu veaskku?

Vahtiih-uv muu laavhá?

Vuåitak-a ķiõččåd muu ķiõttlaauk?

Tuletko mukaan vessaan?

Vuolggát go mu mielde hivssegii?

Vuålgáh-uv mielđ hiivsigån?

Vuålgak-a mie'ldd nuu'žnka?

Tulehan tänne!

Boådës mat deike!

Puådïba teehei!

Puåd'đ tii'ķ!

Tule minun mukaan

Vuolgge mu mielde

Vyelgi muu mielđ

Vue'lj muu mie'ldd

Istu syliin

Čohkket dål mu askái

Čokånist tåål muu aaskan

lišt muu åskka

Istu tähån viereen

Čohkket dása mu bådii

Čokånist taas muu paaldån

lišt tii'ķ muu pa'ldde

Onko sinulla nuuskaa?

Leat go dus snuvssat?

Lii-uv tust nuuská?

Lij-a tu'st nuuska?

Lähdetään etkoille!

Vulgot vorsii!

Vuolgup ovdåjuuhlån!

Vue'lggëp ooudju'hle!

Joikaahan!

Juoiggas dål!

Juoigåst tåål!

Leu'dde åå'n mi'jjid!

Antaisitko minulle kaljan?

Attåšit go munnje vuola/vuollaga?

Adeliččih-uv munjin vuolå?

Ooudci'ķ-a mu'nne õõut sa'htti?

Saisinko kaksi kaljaa

Oččošin go guokte vuola/vuollaga

Uåžuččim-uv kyehti vuolå?

Vuåitam-a vuåžžåd kue'htt sa'htti?

Paljon onnea!
Lihkku beivviin
Ennuv lukko päiván!
Leekk pei'vven

Vihdoin perjantai!
Viimmat bearjadat!
Viijmâg vástuppeivi!
Mââimôsân piâtnâc!

Minä en juo
Mun in juga
Mun jiem juuvâ
Jiôm juugg

Koska nähdään taas? (me kaksi)
Goas deaivvadetne fas?
Kuás oppeet teivâdeen?
Kuä'ss muâna kaaunõõttâp?

Suu kiinni ja juo kaljaa!
Doala njâlmmi ja jugis vuollaga/vuola
Oro joskâ já juuleest vuolâ
Tuõ'lle njâälmad da juugg sa'htti

Nytkö jo aiot lähteä kotiin?
Dál go juo áiggut ruoktot?
Tääl-uv jo ááiguh pááikán?
Vuâlgak-a ju'n ââ'n domoi?

Nyt minulle riitti
Dál lean doikan
Tääl mun lam tulkâm
Leäm ju'n levvjam

Onko meillä kuskia?
Lea go mis vuoddji?
Lii-uv mist vyeijee?
Lij-a mee'st vuâjjai?

Koska viimeksi?
Goas mañemuš?
Kuás majemuš?
Kuä'ss mââimôs?

Meille vai teille...?
Du vai mu geahçen...?
Tuu vâi muu luus...?
Muu avi tuu ârra...?

Ei kannata katua
li gánnát gáhtat
lj kannat kaattâđ
lj kannât kađđõõttâđ

Minulla oli kaljalasit päässä
Mus ledje vuolabrillát alde
Must lijji vuolâlaasah uáivist
Mu'st le'jje sa'hhtiââ'sšk á'lnn

Ystävyys

Ustitvuolta/olmmáivuolta

Ustevvuotâ

Na'zvaanvuott

Rakkaus

Ráhkisvuolta

Ráhisvuotâ

Rää'kkesvuott

Olipa siinä kaunis tyttö/poika

Die lei čáppa nieida/bárdni

Tie lái mučis nieidâ/kandâ

Tõt leäi kâ'l mooččâs nijdd/pä'rnn

Olet niiaiiiiin kaunis

Don leat nuuuu čáppat

Tun lah nuuuuuvt muččâd

Ton leäk nu'tt mooččâs

Vilkaise tänne, nätti tyttö

Geahčes deike čáppa nieida

Keejâst teeji mučis nieidâ

Ķiöčč tii'k mooččâs nijdd

Etkö tule tänne?

It go boađe deike?

Jieh-uv puáđi teehin?

Jiö'k-go puá'd tii'k?

Olet kaunis kuin maahistytö

Don leat čáppat dego uldda nieida

Tun lah muččâd tegu kufittárnieidâ

Ton leäk mooččâs mâ'te aacciĵ nijdd

Saanko pussata sinua?

Oaččun go cummestit du?

Uážum-uv cummáliđ tuu?

Vuäžžam-a cu'mmsted tuu?

Anna minulle pusu

Attes munnje cummá

Addel munjin cume

Uu'd mu'hne cuu'mm

Minä tykkään sinusta

Mun liikon dutnje

Mun lijkkuum tunjin

Mon tu'kkääm tu'st

Lähdetkö mukaan ulos?

Vuolggát go mielde olggos?

Vuálgáh-uv mielđ olgos?

Vuálgak-a mie'ldd ááugas?

Saanko lähteä mukaan kotiin?

Oaččun go du mielde ruoktot?

Uážum-uv moonnáđ tuin pááikán?

Piázam-a tuu mie'ldd domoi?

Hyvää yötä ihana

Buorre idja fávru

Pyeri ijjâ muččâd

Pue'rr nákkar mooččâs

Ajattelen sinua

Jurdđašan du birra

Mun jurdâččâm tuu

Joordam tuu

Kaipaam sinua

Váillaham du / Ohcalan du

Mun ucâlâm tuu

Kai'bbjam tuu

Oletko kaivannut minua?

Leat go mu váillaham/ohcalan?

Lah-uv ucâlâm muu?

Leäk-a kai'bbjam muu?

Ikävöin sinua

Mun áibbašan du

Mun aibâšâm tuu

Â'kkôžžam tuu

Olet aina ajatuksissani

Don leat álo mu jurdagiin

Tun lah ain muu jurduin

Ton leäk pái muu ju'rddjin

Onpa hyvä kuulla sinun äänesi

Man buorre lea du jiena gullat

Nuuvt pyeri kuullâđ tuu jienâ

Nu'tt hää'sk' lij kuullâđ tuu jion

Olen niin iloinen sinusta

Lean buorre dutnje

Mun nuuvt lijkkuum tunjin

Tu'kkâam tu'st nu'tt

Rakastan sinua

Mun ráhkistan du

Mun ráhistâm tuu

Mon rá'kštam tuu

Nuku hyvin

Oađe njálgát

Uáđi njálgáht

Vuä'đ tiörvân

Kauniita unia

Nieगत njálgát

Nievdâ njálgáht

Pue'rr nâkkar

Näe minusta unia

Nieगत vaikko mu birra

Nievdâ veikâ muu

Niöggâđ hâ't mu'st

Nähdään unissa

Oaidnaletne niegut

Oinâleen naharijn

Vuöinnlööttâp nâkkrin

Kaunis kuin aamutáhti

Čáppat dego guovssonásti

Muččâđ tegu kuávsuitäsni

Mooččâs mâ'te tue'lääžtâ'snn

Kaunis kuin kevätaurinko

Čáppat dego gidđabeaivváš

Muččâđ tegu kidđâpiäiváš

Mooččâs mâ'te kí'đđpei'vv

Tunturin prinssi/prinsessa

Duoddara prinša/prinseassa

Tuoddâr prinssâ/prinseas

Tuoddâr prinss/prince'ss.

Sinun silmäsi loistavat kuin tähdet

Du čalmmit šearrájit dego nástit

Tuu čalmeh šiárrájuh tegu táásnih

Tuu čâ'lm čue'vve mâ'te tää'sn

Onko sinulla tyttöystävää / poikaystävää?

Lea go dus moarsi / irgi

Lii-uv tust myerssee / irge?

Lij-a tu'st kaavsõs / vuoddâm?

Kaunis kuin juuri kypsynyt hilla

Čáppat dego láttakehtes luomi

Mooččád tegu ladáhánnáá lyeme

Mooččâs mâ'te õi'dde laaddum luámman

Silmä etsii sitä, ketä sydän kaippaa

Čalbmi ohcá dan gean váibmu eahccá

Čalme ocá tom kiän váimu aaiabâš

Čâ'lm á'cce tõn keän čââ'd kai'bbai

Ei kukaan ole niin ihana kuin sinä, rakkaani

li oktage leat nu siivui go don, mu ráhkkásan

lj jah kihheen nuvt nánnáá ko tun, muu ráähis

l'lla ni õhtt nu'tt pue'rr da ciccâ ko ton, muu ráä'kkes.

Sinun näkemisesi lämmittää kuin ensimmäisen vasan näkeminen kevätaamuna

Du fas oaidnit ligge mu dego vuosttaš miesáža oaidnin gidđaidida

Tuu uáinim lieggee tegu vuossámmu vyesi uáiniđ kiđđáiiddeed

Ko tuu e'pet vuáinam, liõggâd muu čââ'd mâ'te vuáinčem vuõssmõs vue'zz

ki'ddee'dáald.

Sinun vaaleat hiuksesi ovat kauniit kuin revontuli, joka väreilee taivaalla pakkasyönä

Du čáppa čuvges vuovttat leat nu čábbát dego guovssahas mii libarda almmis buolašijias

Tuu mučis kuovgis vuoptah láá muččádeh tegu kuovskâs mii kiiđord almeest puolášijjâ

Tuu kai'kk'es vuopt lie nu'tt mooččas mâ'te kuuskõõzz, kook lie'dđe ââ'lmeest puolášinnân

Sinun hymysi lämmitää kuin tuli laavussa pimeänä syysiltana

Du modji ligge dego dolla lávus sevdnj'es čakčaeahkedis

Tuu moje lieggee tegu tullâ láávust sevñjis čohčæhidist

Tuu moojjâm liõggad mâ'te toll kuä'dest seu'ñjes čõhčcinnân

Tievatkin hymyilevät, kun sinun joikusi kuuluu

Vel dievát ge mojohaddet go du luohiti gullo

Vala tiäváh-uv majettuveh ko tuu livđe kulloo

Võl kuäccam máájime ku tuu leu'dd kollai

Ei kauneinkaan aamurusko ole niin upea kuin sinä

Ii ge fiidnâmus iđitguovssu nu čáppat go don

Ij lah fiñnâsumos iideedkuávsuigin nuuvt muččád ko tun

Ij ni moččumus kuâus leäkku nu'tt mooččas ko ton

Kun vaarat meidät erottavat, kun en enää näe sinua sakeiden metsien läpi, niin muista aina, että minä kirjoitin tämän

Go várit munno earuhit, go suhkkes vuvdiid čađa in šat oainne du, de muitte álohii ahte mun dat čállen dán

Ko väärih munnuu iärutteh, ko suohis vuovdij čoođâ jiem innig uáni tuu, te mušte ain ete mun čäällim taam

Ko vää'r muännaid rä'tkķe, ko jiõm teänab vvei'n tuu suõ'kķes mie'cci čõõđ, de muu'st pái, što mon kķe'rjtem tän.

Mukava tapa oppia saamenkieltä

Suohttaset vugiin oahppat sámegiela

Suoťas vyehi oppáđ sámikielá

Hää'skes nää'll máttjed sää'm

SUOMI | PIENI SANAKIRJA
DAVVISÁMEGIELLA | SÁTNEGIRJJÁŠ
ANARÁŠKIELÄ | SÄNIKIRJÁS
NUORTTSÄÄ'MKIÖLL | SÄÄ'NNKEÄRJAŽ

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄ'MTE'GG
SÁAMELAISKÄRÄJÄT